

ORGELMAKERIJ BAKKER & TIMMENGA B.V.

FIRMANTEN
H. R. DAN BOORREN 53 LEEUW (PORT LEEUWARDEN) TEL. 29687
W. YEDEMA KL. KERKSTRAAT 25 TEL. 29687
HANDELSREGISTER LEEUWARDEN Nr. 450

KLEINE KERKSTRAAT 25
LEEUWARDEN

BANKRELATIE
NED. N. DOENSTAN BANK N.V.
REK. NR. 07 76 00 450
POSTGIRO VOOR BANK 32 45 56

DATUM 11 Februari 1931.

Aan de Kerkvoogdij der Herv. Gemeente
p/a Kerkelijk Bureau
Kerkstraat 1
9401 GV ASSEN.

Geachte Kerkvoogdij,

Hiertoe verzocht door Uw adviseur de heer J. Jongepier doen wij U hierbij omschrijving en prijsopgave inzake de restauratie van het orgel in de Hervormde Jozefkerk te Assen.

Voor de geschiedenis, dispositie en omschrijving huidige toestand e.d. verwijzen wij naar het rapport d.d. januari '31 van Uw adviseur.

Zoals voorgesteld in 't restauratievoorstel delen wij de omschrijving der werkzaamheden ook in 3 hoofdelementen in, echter in verband met een faseringsmogelijkheid aldus onderverdeeld:

Sub a. Reconstructie klaviatuur c.s.

- Sub b. 1) Restauratie windladen Hoofdwerk - Bovenwerk met
bijbehorende werken,
2) Restauratie windlade Pedaal

- sub c. 1) Herstel van Dam-pijpwerk inclusief tongwerkbekers,
2) Herstel dispositie voorste registers HW - BW,
3) Idem resterende registers HW - BW.

De beste wijze om het werk eventueel in fasen uit te voeren lijkt ons dan in volgorde urgentie:

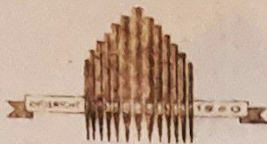
Fase I: Sub a. Klaviatuur c.s.

" II: Sub b1, laden HW & BW plus sub c1, herstel van Dam-pijpwerk plus sub c2, reconstructie voorste registers i.v.m. conductaanlag etc.

" III: Sub c3, dispositieherstel overige registers.

" IV: Sub b2, herstel Pedaal.

Bij de prijsopgave gaan wij van deze fasenindeling uit.

ORGELMAKERIJ BAKKER & TIMMENGA B.V.

VOLGBLAD No 7.

DATUM 11 febr. 1931.

Amersfoort, Herv. Sam.

Omschrijving werkzaamheden.

Sub a. Klaviatuur c.s.

Conform restauratievoorstel adviseur met de volgende aantekeningen en aanvullingen.

Punt 3. Klavierregel is stuk tussen uit gezaagd, deze vernieuwen. Voor inbrengen kastje om schakelaar etc. rechts van klaviatuur is de kast nogal ernstig verzaagd. Dit dient o.i. ook weer

uitgestukt te worden. Paneel dan vernieuwen. Lijstjes om lessenaar (profielen afgeschaafd) vernieuwen.

Punt 4. Van de registerknoppen zijn de opstaande randjes waarin oorspronkelijk de porceleinen plaatjes gevat waren, afgeschaafd en geschuurd. Knoppen daarom nieuw te vervaardigen met ingelegde porceleinen plaatjes in stijl van Dan.

Onderste 2 registergaten zijn later ingekapt; dezen dicht.

Punt 6. De mechanieken zijn op diverse plaatsen aangetast, zoals: Drukpenrooster HW is voorzien van rij nieuwe gaten op andere klavierdeling; rooster doorzagen, nieuw stuk aanlijmen. Abstracten HW zijn (door afbreken!) ingekort; dezen weer door opschuiven en de langsten bij te maken op de juiste lengte brengen. Winkelbalk HW is ingekort, reden niet duidelijk; zo nodig verlengen.

Winkelhaken Pedaalmechaniek op andere nauwere deling geplaatst. Dezen op goede deling terugplaatsen.

Abstracten Pedaal ingekort; dezen ook weer op juiste lengte maken. Winkelbalk weer verplaatsen naar buiten toe.

De onderste walshouder voor de 3 walsen van de afsluiters is afgezaagd en heeft onvoldoende steun. Dit weer herstellen.

Van 't koperdraadwerk is een gedeelte vernieuwd. Koperdraadwerk waar dit onbetrouwbaar blijkt vernieuwen.

Punt 7. De deling van 't Pedaalwalsbord is gewijzigd door de armen op de pedaaldeling te verplaatsen. Armen weer op oorspronkelijke plaats brengen.

Sub b.1. Windladen Hoofdwerk - Bovenwerk c.s.

Om de windladen weer goedlicht en tevens bestand tegen uitdroging te maken, dienen de volgende werkzaamheden uitgevoerd te worden.

De lader zover te demonteren dat alleen raamwerk met scheien en sponsels overblijft. De ondersponsels ook uitnemen, koppelen der cartellen met leer uitlijnen, ondersponsels inlijmen met aanvulling naden en scheuren, bovenzijde naden en scheuren dicht spijlen met nikohout, laden zuiver vlakken aan onder- en bovenzijde.

Hierop op boven- en onderzijde hecht houtplaten van eerste kwaliteit verlijmen waarin aan bovenzijde de pijpopeningen en aan onderzijde de ventilatieopeningen, zuiver corren en erend met de bestaande opslagen.

Hierop de afsluiters weer aanbrengen benevens de 3 open lopend armen. Dezen grafieten. Aan onderkant pijpopeningen en op bovenzijde late schijven van een zwarte soepale stof aanbrengen ter betere en omvattende afsluiting der slagen.

ORGELMAKERIJ BAKKER & TIMMENGA B.V.

VOLGBLAD No 2.

DATUM 11 febr. 1981.

Assen, Herv. Gem.

Aan onderkanten de ventielkast weer monteren. Pulpeetdraden, veren, stiften en ventielbelering: wanneer onbetrouwbaar vernieuwen.

Conducten waar nodig uitdenken en solderen.

Annex aan deze windladen-restauratie de volgende werkzaamheden: Windvoorziening. Balg nazien op winddichtheid, herstellen waar nodig. Evéneens de kanalen en afsluitingen. Tremulant Bovenwerk is authentiek, deze evéneens nazien.

Stelpost. I.

De ventilator staat nu in een nevenruimte, star opgesteld in een zachtboardkist waarvan deksel kapot. Reguleteur bij machine, is d.m.v. lang koord dwars over galerij met balg verbonden.

Om diverse redenen (machine voert altijd koude lucht aan, koord reguleteur rekt teveel etc.) achten wij het raadzaam om de machine (grote Meidinger) met reguleteur vlak naast de orgelkast op te stellen. Machine dan op veren opstellen, nieuwe denkpost te maken van steviger materiaal.

Voor dit werk een stelpost (I.)

Wanneer windmachine blijft staan, nieuw deksel op motorkist. Orgelkast. De orgelkast controleren op gebreken, hang- en sluitwerk nazien en door houtworm aangetaste delen behandelen met Conserduc.

Stelpost. II

Van de orgelkast ontbreken de dekken van middenkap, van één zijkap (links uit kerk gezien) en de schuine afdekkingen tussen de kappen. Voor reconstructie van deze dekken bij de prijsopgave een stelpost (II.) Dek middenkap voor intonatie- en stenwerk eventueel uitneembaar houden of in luikvorm.

Stelpost III.

Er lijken aanwijzingen te zijn dat een zwelkast aanwezig is geweest; juiste situatie ons nog niet geheel duidelijk. Voor eventuele reconstructie b.v. naar Sneek, een globale stelpost (III.)

Sub b.2. Windlade Pedaal e.s.

Windlade Pedaal te restaureren als bij Hoofd- en Bovenwerk omschreven. Bijkomende werkzaamheden voor zover van toepassing isem.

Sub c.2. Herstel dispositie voorste registers.

Wegens van een logische aanpak der restauratie wijken wij in de dispositie der registers enigzins af van het restauratie-voornemen. Reden hieraan is dat wanneer onafloten wordt tot windlade-restauratie hoofd- en Bovenwerk, o.i. eigenlijk ook die dispositie die voortaan op de laden staan, waar ger. constructie dienen te worden; dit omdat hiernaar samenhangt het opnieuw opstellen van conducten, verandering van vervoersluisjes en andere e.s.

Voor zover het met pijpwerk zij het voormalige luiden met behulp van de pijpwerk en wij er van uit dat - alvorens dit al bij de dispositie te laten wijzen - eerst gezien zal

ORGELMAKERIJ BAKKER & TIMMENGA B.V.

VOLCRAD No 3.

DATUM 11 Februari 1961.

Assen, Herv. Gen.

moeten worden in hoeverre dit geschikt is qua mensuren en/of intonatie etc. Afhankelijk van de bevindingen daarbij dienen dan eventueel de opgegeven prijzen nog herzien te worden.

Violon 16 vt. HW. Als restauratievoorstel. 20 Pijpen Leiden.

Roerfluit 8 vt. HW. Terugplaatsen van dit register op HW. De houten pijpen (C - G) staan opzij HW-lade opgesteld en zijn o.i. niet naar BW verplaatst. Wel zijn vervoerstok en hanger lager geplaatst; reden hiervan niet duidelijk. Dit weer in oude toestand herstellen.

Fl. travers 8 vt. HW. Vermoedelijk C - G gecombineerd geweest met Roerfluit 8 vt.; vanaf Gx op lade. H is nu als grootste nog aanwezig; stemrollen $\frac{1}{2}$ toon opgerold. Bijmaken Gx, A en B, rest stemrollen gedeeltelijk dichtsolderen en terugplaatsen op lade. Stok aan zijkant komt te vervallen.

Préstant 8 vt. BW. Ondanks dat op grootste pijp zijtoren - klavierkant 't opschrift "Viol- E" staat, moet aangenomen worden dat deze pijpen op de Préstant 8 vt. BW aangesloten zijn geweest en wel met een houten vervoerplank. In deze toren E t/m B; H op klos vóór BW-lade, c - f' front boven, rest op lade. Pijp H nieuw maken, rest via conducten en terugplaatsen weer reconstrueren.

Viool de Gamba 8 vt. BW. Zeer waarschijnlijk C - F achter middentoren, op - thans verdwenen - lager geplaatste stok. (Met H Préstant 8 vt. mee zijn 7 uithollingen met stiftgaten te zien in regel middenkap.) Vanaf Fx op lade. Groot octaaf nieuw te vervaardigen. Het is niet onmogelijk dat C - ~~EX~~ gecombineerd waren met Préstant 8 vt.

Holpijp 8 vt. BW. Terugplaatsen op BW. C - G hebben vóór lade gestaan op één rij. Stokken en hangers hiertoe reconstrueren en verplaatsen.

Sub c.3. Herstel overige registers.

Octaaf 2 vt. HW. Terugplaatsen van dit register op Hoofdwerk.

Mixtuur 2-3-4 sterk HW. Conform restauratievoorstel. Eventueel nieuw rooster vervaardigen. Pijpwerk Leiden; eventueel na proef met gedeelte pijpen.

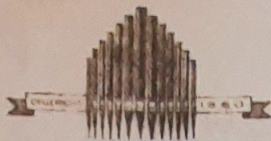
Nachthoorn 4 vt. HW. Conform restauratievoorstel. Pijpwerk Leiden.

V. Céleste 8 vt. BW. Conform voorstel adviseur. Het verdient i.v.m. conductenaanleg Holpijp en tevens het veranderen van stok en rooster, aanbeveling om ook dit register bij plan sub c.2. te voegen. Mogeljkheden:

1. Gamba Leiden af c als Voix Céleste inrichten;
2. Quintadeen 8 vt. Leiden.

Fl. Harmonique 4 vt. BW. Als restauratievoorstel adviseur. Mogeljkheden:

1. Salicot 4 vt. nieuw,
2. Quintfluit 3 vt. nieuw,
3. Salicot 4 vt. bij aanvraag van Dem-register.

ORGELMAKERIJ BAKKER & TIMMENGA B.V.

Speelfluit 4 vt. BW. Conform restauratievoorsel. Pijpwerk Leiden.

Woudfluit 2 vt. BW. Mogelijkheden:

1. Nieuw te vervaardigen, Woudfluit,
2. nieuw groot octaaf, rest pijpwerk Koch Casard 1 1/2 vt.

Klarinet 8 vt. BW. Mogelijkheden:

1. Bestaande Dulciaan verbeteren,
2. Vox Humana 8 vt., bij ons voorradig van Dan-register met doorslaande tongen.

Demontage, Opbergen en re-montage.

In verband met de kerkrestauratie lijkt het welhaast noodzakelijk om het orgel te demonteren, in eerste instantie behoudens de balg en de pedaallade. Deze laatsten goed met plastic af te dekken en over pedaallade desnoods een werkvloer aan te brengen.

Voor 't geval dat dit begrotings-technisch gewenst is, volgt hierna bij de prijsopgave een pro-memoriapost voor demontage en re-montage van het orgel in de huidige toestand. Voor de duidelijkheid wijzen wij er op dat deze kosten ook al in de omschreven werkzaamheden berekend zijn.

Wat 't tijdelijk opbergen der orgeldelen betreft wijzen wij er op dat de ruimte die wijzelf momenteel beschikbaar hebben, eigenlijk te beperkt is om 't geheel te kunnen opbergen. Wij geven U daarom in overweging om de orgeldelen ter plaatse in een daartoe geschikte afsluitbare ruimte te doen opbergen. Opslagkosten, eventueel transportkosten en verzekeringskosten vallen buiten deze offerte.

Prijsopgave. Conform fasering.

Fase I.

Sub a. Klaviatuur en mechanischen: f 42.790,--

Fase II.

Sub b.1. Restauratie windladen HW-BW met bijkomend werk: f 36.500,--

" c.1. Restauratie bestaand van Dam-
pijpwerk incl. intonatie: " 25.810,--

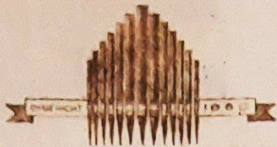
" c.2. Herstel 6 vooraan op laden
HW-BW staande registers: " 35.400,-- ✓

Totaal fase II: f 97.710,--

Stelpost I. Verplaatsing en verbetering van
electrische windvoorziening: f 2.860,--

" II. Reconstructie dekken orgelkast: f 3.780,--

" III. Eventueel reconstructie zwelkast: ± f 12.500,--

ORGELMAKERIJ BAKKER & TIMMENGA B.V.

VOLGBLAD No 5.

DATUM 11 februari 1981.

Aans, Herv. Gen.

Vervolg prijsopgave.

Fase III.

Sub c.3. Overblijvend dispositieherstel.

HW. Octaaf 2 vt. :	f	1.840,--	
Mixtuur :	"	7.360,--	16.300
Nachthoorn 4 vt. :	"	4.600,--	*

BW. Plaats Voix Céleste:

- 1. Gamba 8 vt. als V. Céleste : " 3.680,--*
- 2. Quintadeen 8 vt. : " 6.000,--

Plaats Fl. Harmonique 4 vt.:

- 1. Salicet 4 vt. nieuw : " 10.220,--
- 2. Quintfluit 3 vt. nieuw : " 9.600,--
- 3. Salicet 4 vt. bij ons voorradig : " 6.260,--*

Speelfluit 4 vt. : " 4.600,--*

Woudfluit 2 vt. : " 8.380,--

- 1. Nieuw : " 4.650,--*
- 2. Nieuw + bestaand : " 4.650,--*

Plaats Klarinet 8 vt. :

- 1. Bestaande Dulciaan verbeteren : " 1.840,--*
- 2. Vox Humana 8 vt. bij ons voorradig : " 12.500,--

Fase IV.

Sub b.2. Restauratie Pedaallade, gelijktijdig uitgevoerd met fase II : " 14.920,-- 17.300

Idem afzonderlijk uitgevoerd; prijspeil heden : " 16.760,--

P.M.

Demontage, opbergen en re-montage bestaande werk: " 27.600,-- 52.600

Alle opgegeven prijzen zijn exclusief de BTW.

Voor dit werk en deze prijzen gelden voorts de algemene bepalingen en voorwaarden welke zijn vastgesteld door de Vereniging van Orgelbouwers in Nederland en genoemd in bijgaand contract.

Levertijd. Zoals de zaken nu staan kan wanneer voor Uw eventuele opdracht geen andere opdrachten binnenkomen, begin 1982 met het werk worden aangevangen; oplevering dan in 1982. Demontage orgel en opbergen kan in overleg altijd in ons werkspaan ingepast worden.

I 50.500,--
 II 15.000,--
 III* 38.000,--
 IV 17.000,--

 Demontage 27.600,--
 Restauratie 14.920,--
 P.M. 27.600,--

 153.020,--

Hoogachtend,

Orgelmakers Bakker & Timmenga.